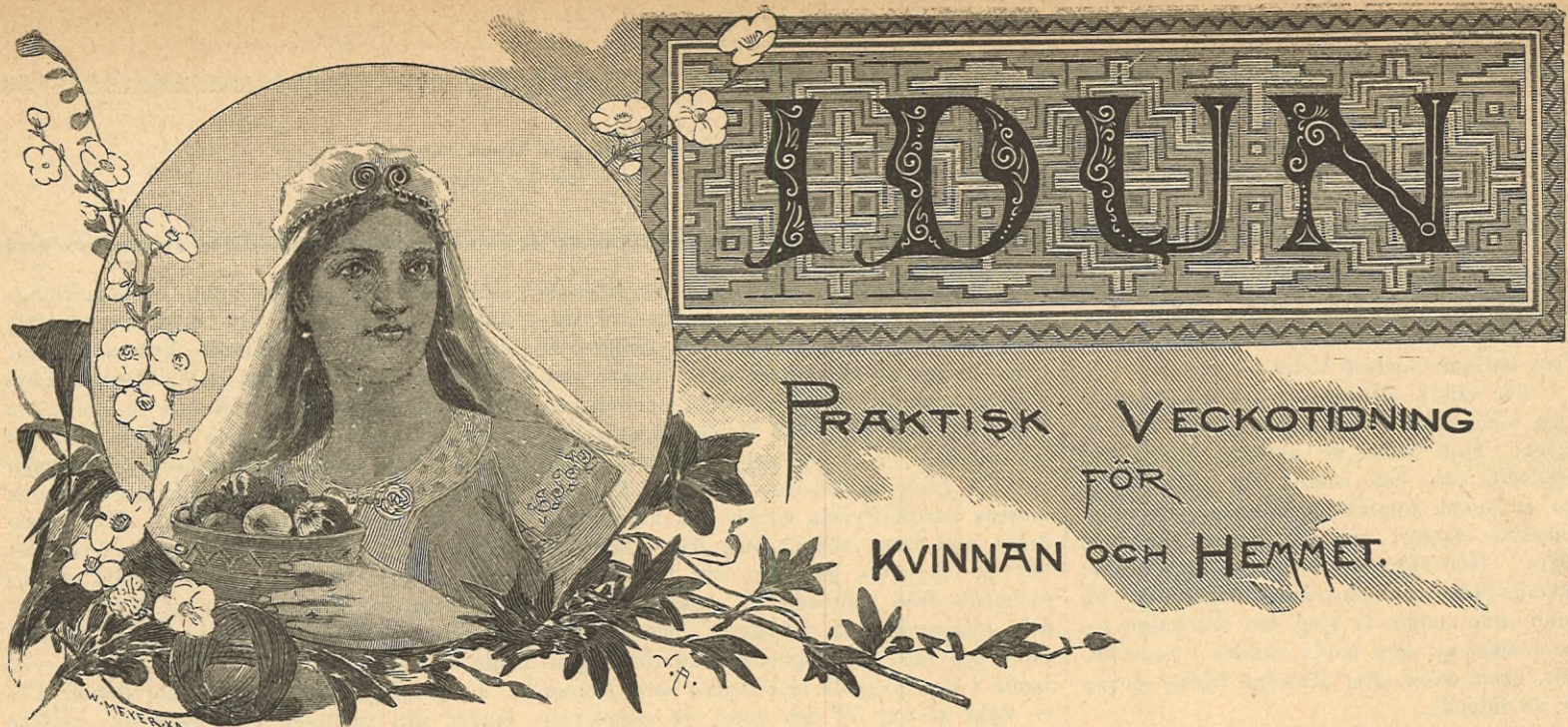

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

Stockholm, Gernandts Bildr.-Atlieb.

N:r 16 (174)

Fredagen den 17 april 1891.

4:de årg.

Prenumerationspris pr år:
Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 8:—
Idun m. Modet. utan kol. pl. » 6: 50
Idun ensam » 4:—

Byrå:
Hamngatan 16, 2¹/₂ tr.
(midt för Kungsträdgården.)
Prenumer. sker i landsorten å postanstalt, i Stockholm hos redaktion.

Redaktör och utgivare:
FRITHIOF HELLBERG.
Träffas å byrån kl. 10—11.
Allm. Telef. 6147.

Utgifningstid:
hvarje helgfri fredag.

Lösnummerpris: 15 öre.
(vid kompletteringar).

Annonspris:
35 öre pr nonpareillerad.
För »Platssökande» och »Lediga platser»
25 öre för hvarje påbörjad tiotal stalf.
Utländska annonser 70 öre pr nonp.-rad.

Velly Velander.

Från Miltopa i Finland härstamma släkterna Miltopæus och Miltopée, af hvilka flere gjort sig ett namn i vårt forna systerlands historia. Under Finlands sista strid kämpade en Miltopée såsom underofficer vid Savolax regemente. Han stred såsom Finlands ädle söner då stredo för sitt fosterlands frihet, och han mottog efter slaget vid Oravais tapperhetsmedaljen. Han blef emellertid fången och vistades på Åbo slott, hvarifrån han flydde. Det är en hel romantisk historia, huru han hjälptes på flykten af en ung flicka, som berusade fångvaktaren, samt huru den oförvägne krigaren lyckades i det våghalsiga försöket att ensam i en roddbåt begifva sig öfver Kvarnen till Sverige, där han på allvar flyttade öfver samt fick anställning såsom fanjunkare vid Vesterbottens fältjägarkår.

Denne Miltopée hade en son, Gustaf Wilhelm, som studerade till läkare samt var en af den berömde Anders Retzius mera framstående lärjungar. Doktor Miltopée, som redan tidigt vann

namn såsom skicklig läkare och förkofrade sina kunskaper genom flere studieresor till utlandet, slog sig slutligen ned i Eksjö dels som stadsläkare, dels som regementsläkare vid Kalmar regemente. Själ af krigarsläkt sökte sig doktor Miltopée en maka af krigarsläkt samt gifte sig med Euphrosyne Palm, dotter till öfverstelöjtnant Rutger Palm i Lund, hvilken såsom officer vid skånska husarregementet deltagit i striden mot Napoleon.

Doktor Miltopée vann i Eksjö och från hela den kringliggande småländska bygden en praktik, som det behöfdes hans krafter och brinnande nit för att kunna sköta. Från tidigt på morgonen till sent på kvällen var han i arbete, butter och ordkarg, men glödande af ifver att hjälpa och med ett hjärta, som svällde öfver af medlidande och kärlek. Särskildt hade han slagit sig på studiet af ögonsjukdomar, och i den berömde läkarens mottagningsrum trängdes hopar af ögonpatienter, af hvilka han lyckades rädda en mängd från blindhetens förfärande natt.

Att vara lycklig är icke att ega mycket, utan att hoppas och älska mycket.

DE JAMMENAIS.

Den 28 maj 1852 skänkte fru Miltopée sin man en dotter, som i dopet erhöi namnen Velly Amalia Louise, men i det dagliga lifvet kallades endast Velly.

I det enkla läkarehemmet i Eksjö växte unga Velly upp, den lifvigaste i hela syskonringen. Hon hade af naturen blifvit rikt begåfvad, och hon visade sig redan tidigt ega en snabb uppfattningsförmåga, en lifligt arbetande fantasi och ett varmt kännande hjärta. Hon såg med beundran upp till sin älskade fader och hans ädla lifsgärning, och redan från unga år slog den föresatsen rot hos henne, att hon borde vandra i hans fotspår, samt också efter förmåga blifva en vän för de lidande.

Denna unga entusiastiska kvinna, som både på fädernet och mödernet hade krigarblod i sina ådror, brann af ifver att ställa sig i deras led, som kämpade mot lidande, mot nöd och mot elände. Men denna själens liflighet, denna hänförelse att också i sin mån kunna verka något ädelt och godt i lifvet motsvarades ej af kroppens krafter. Hela lifvet blef för Velly en strid mellan själ och kropp, en strid, till största delen kämpad i det tysta, och i hvilken andens kraft under långa år segrade öfver kroppens svaghet.

Midt i det småländska höglandet vid den järnväg, som förbinder det lifskraftiga Hvetlanda med Säfsjö station vid stambanan, ligger Lannaskede helsobrunn. Själftva brunnsorten är belägen på en sandig höjd, vid hvars fot den måleriska Emån ormar fram i sirliga bukter. Rundt omkring omgifves brunnsorten af höjder och terpentindoftande barrskogar. Det är midt i det karga Småland ett ställe af underbar skönhet, ett ställe, som synes af försynen liksom danadt till sommarvistelse för de sjukliga, som fjärran från världslifvets buller och stoj vilja återhemta krafter, fylla sina lungor med skogarnes läkande ångor och vinna styrka genom det järnhaltiga brunnsvattnet, som står ungefär på samma nivå som Porlavattnet.

Lannaskede brunn har ett i den småländska bygdens traditioner vida bekant namn; och en viss söndag hvarje sommar sammanströmmar ännu i dag traktens ungdom till brunnen. Då utvecklar sig i skogsbackarne, där den ljufva linnean sänder vålluktsångor, ett egendomligt folklif, öfver hvilket den nutida religiösa stämning, som genomgår trakten, trycker en egendomlig prägel, där lifslusten dämpas vid ljudet af andliga sånger; då kuttra i gömslena kring Lannaskede ungdomliga par öfverallt, och ömma band knytas för hela lifvet.

Sedan år 1852 verkade doktor Miltopée såsom intendent vid Lannaskede brunn, och hvarje sommar samlades täta skaror af sjuklingar för att söka hans hjälp. Här tillbragte unga fröken Velly hvarje sommar, och här fick hennes ifver att hjälpa rika tillfällen till handling.

Det säges, att ordet Miltopa, hvarifrån släkten har sitt namn, är en till hälften grekisk öfversättning af ett finskt ord, som betyder »rödhufvan» eller »gulhufvan». Om till detta namn ligger någon faktisk verklighet såsom grund, så häfdade fröken Velly i detta afseende i rikt mått släktens traditio-

ner. Hennes fint skurna drag, som lifvades af ett par af godhet strålande ögon af vårhimmels färg, skuggades af en ymnighet af ljusa lockar af sällsynt skönhet, mjuka som silke och skiftande mellan rödblondt och gult i en färg, som med skäl kunde sägas erinra om guldets. När den unga smärta kvinnan med de guldgula lockarne fladdrande för sommarens barrdoftfyllda vindar och klädd i ljus dräkt med lätta, snabba steg ilade fram under de skuggiga gångarne vid Lannaskede, skyndade från sjukbädd till sjukbädd, öfverallt hjälpande och tröstande, ömsande förband och med sin ungdomsfriska röst ingjutande i den plågade sjuklingens barm liksom en fläkt af nytt lif och hopp, då syntes hon alla liksom en ljusets hulda stridsmö, och många i tysthet framkallade välsignelser följde den unga sjuksköterskans outtröttliga fjät.

Under sina sista år hade doktor Miltopée som assistent vid brunnen antagit en ung läkare, doktor Velander, som under flere år blef Miltopées medhjälpare och af honom invigdes i den praktiska läkarkonstens mysterier och framför allt i behandlingen af ögonsjukdomar. Slutligen år 1879, i förtid utsliten af det oerhörda arbetet, slumrade doktor Miltopée in i den eviga hvilan. Det blef en sorg öfver hela bygden, när underrättelsen om den älskade läkarens död hann fram. I högstämda ordalag besjög en vän hans ädla lifsarbete:

Mannen med det stora hjärtat, med det rena nitets glöd,
han, som tusen dödar kufvat, ligger själf omsider död.
Troget var hans lifs arbete: dag och natt med döden höll
han en strid för andras räknning, tills han själf för lien föll . . .

Året efter fadrens död vigdes fröken Velly vid doktor Velander. Bröllopet stod på det älskade Lannaskede, där doktor Velander öfvertog intendentskapet efter sin berömda lärare och vän.

Såsom maka till en läkare fick Velly tillfälle att fortsätta sitt arbete i den lidande mänsklighetens tjänst. Hon blef sin mans nitiske och trogne assistent. Vid hvarje mottagning var hon närvarande, hjälpte till med insprutningar i ögon eller öron, lade om förband, hade för alla en vacker blick, ett varmt leende och ett tröstande, uppmuntrande ord. Doktor Velander med maka bosatte sig i Jönköping, där han särskildt såsom skicklig ögonläkare och ovanligt begåfvad hypnotisör förvärfvat vackert rykte och en stor praktik. Här inrättade han en privat ögonklinik, och det var hans makas största glädje att få sköta om dessa patienter och dagligdags se till dem.

Tecknaren af denna enkla lefnadsskildring kom händelsevis en gång att närvara, då doktor Velander å nämnda ögonklinik opererade en folkskollärare för gråa starren. Jag kunde ej annat än beundra doktors kvinliga assistent vid detta tillfälle. Alla knifvar och instrument rengjorde hon i desinficerande vätska, allt under det att hon intalade mod och kraft hos den af oro skälfvande patienten; och när läkaren, efter verkställd kokain-insprutning i ögat, öppnade detta samt med en liten

sked slevade ut det gråa, ogenomskinliga ämne, som hindrade ljuset att träffa synnerven, då stod den varmhjärtade kvinnan, kring hvars hvita panna det guldglänsande håret flöt i middagssolens brand som en gloria, vid patientens sida, och hennes trofasta blick göt kraft i hans sinne, och hennes mjuka händer tryckte hans, meddelande patienten liksom en fläkt af hennes egen lifsvärme. När operationen var slut, var det hennes fina, lena händer, som förband patienten. På så sätt stod hon dagligdags såsom en ljuf och kärleksfull barmhertighetssystem vid en lidandes sida.

I egenskap af hypnotisör har doktor Velander fått emottaga flere patienter, hvilkas sjukdom fordrar en lika mycket moralisk som fysisk vård. Vi erinra endast om dessa alkoholismens olyckliga offer, som i den hypnotiska behandlingen funnit en kraftig hjälp i striden mot ett olyckligt begär. I sådana fall var fru Velanders grannliga, kvinliga deltagande af oskattbart värde, och umgänget med denna fint bildade och känsliga kvinna var för sjuklingen af stor moralisk betydelse. Hon förvarade som en dyrbar egendom flere bref, i hvilka en från dryckenskapens ok befriad familjefader för henne utgjuter ett öfverfullt hjärtas tacksamhet för att hafva blifvit återvunnen för hemmet, för de sina, för lifvet.

Så snart sommarens milda vindar började blåsa öfver blånande Vettervågor, längtade emellertid fru Velander till sitt kära Lannaskede, där hon genom sin energi gick ordnande fram öfverallt, sörjande för bostädernas anordningar, vakande öfver linneförrådet samt lifvande och muntrande den stora krets af sjuklingar, hvars soliga medelpunkt hon alltjämt var.

Såsom ordförande i föreningen inom länet för de blindas väl, fick hon tillfälle att utöfva rika kärlekstjänster mot den klass af olyckliga, för hvilka hennes hjärta särskildt stod öppet.

Den af en sin egen inre eld förtärda kvinnan ville ej veta af någon hvila. När hon ej arbetade som »läkare», sysselsatte hon sig gärna med litterära sysselsättningar, för hvilka hon af modern ärfv stor böjelse. Hon var särskildt en varm vän af »Idun», som man alltid fann å hennes bord, och hon älskade att följa med företeelserna inom den nyaste litteraturen, hvilken hon omfattade med lifligt intresse, ehuru hon ej kunde sympatisera med dess öfverdrifter.

Vid faderns död hade den ofvan nämnde vännen bland annat kvädit:

Vetenskapens klara fackla. buret högt i lifvets nöd,
fick alljämt förnyad näring af hans inre andes glöd,
Denna glöd var mänskovännens, ynglingens, om du så vill,
ty en skatt af evig ungdom hörer vissa själar till.
Denna nitets varma låga blef hans eget Fenix-bål.
Att för andra själf sig offra — hvilket högt, heroiskt mål!

Hvad här sjunges om fadern, kan med ännu större sanning sägas om dottern. Den ständiga striden mellan ande och kropp, mellan öfversvallande nit och tärda krafter blef äfven dotterns Fenix-bål. I förtid bruten af ett plågsamt lidande, lades hon den 19 sist-

lidne mars sitt guldlockiga hufvud till den eviga hvilan. Det bredde sig ett drag af underbar frid öfver de nyss i dödskampen pressade anletsdragen till henne, som själf stått såsom en fridens ängel vid så månet plågläger, så mången dödsbädd, kom dödens ängel som en förlössare med frid och salighet.

Vid dödsbädden knäböjde en djupt sörjande make, tvänne barn, en åldrig moder och syskon. Men utom kretsen af de närvarande sörjande kom budskapet om fru Velly Velanders död till hundratals hem i Sverige, Norge och i Amerika med sorg, ty öfveralt hade hon, de lidandes barmhertighetsyster, förvärfvat hängifna vänner, som välsigna den varmhjärtade kvinnans minne. R. B.

Två Vasadrottningar.

(Katarina Jagellonica och Karin Månsdotter.)

Den strålande Katarina
utaf Jagellonernas blod
så stolt för fränderna sina
hos fängslade maken stod.

»Oss skiljer i grymma öden
ej någon i världen åt,
förrn allbetvingaren döden
oss kallar från lifvets stråt.

»Det ristades in i ringen
jag burit som lycklig brud.
Att svika förmår mig ingen
det löfte jag gaf inför Gud.

»Jag följer min make och herre
i sorgsna som lyckliga dar,
kung Erik än honom spärre
i mörkaste torn han har.»

Men åren gingo, och tiden
vidt skiftade furstarne lott.
Då slut vardt på brödrastriden,
satt Erik på Gripsholms slott.

Den forne herskarn var fången,
förbytt var hans kungamakt
i tyngande bojar — förgången
den kunglige slösarens prakt.

Men än vid hans sida dröjde
hans Karin, hans väna vif.
Och gladt sitt hufvud han höjde,
hans öga fick åter lif,

när hon, en drottning från kojan,
mildt talade hopp och tröst
och Erik till glömska af bojan
invaggade vid sitt bröst.

Visst slår vid sagan om båda
vårt hjärta i varmare takt:
i våldets tid vi sett råda
det evigt kvinligas makt.

V. E. Hollander.

Våra »herrar» söner och »fröknar» döttrar.

Ett varningens ord
af Hanna Kamke.

Hvad vill nu hon med sina moralpredikningar igen, kanske en och annan utbrister, när han läser öfverskriften, och sedan förtretadt bortkastar Idun, där man litet emellanåt får svälja ganska bittra, men, erkänn det, ändå så nyttiga piller. Förkasta dock ej den uppriktige vännen, utan tag henne åter till nåds samt läs och begrunda med allvar det goda hon vill lära dig, då kanske pillernas baskhet en gång förvandlas i sötma. Och denna gång gäller det ju dina barn, det käraste du eger, kanske du då gärna lyssnar till den varnande röst, som talar till dig i dag ur dessa rader, och som vill väcka dig till besinning, att du ej tanklöst drifver med strömmen och tror, att allfarvägen är den rätta.

Den vägen är bred, som leder till fördömsel, heter det, och det måste i sanning förefalla en opartisk, sann ungdomsvän, som hade vi vid våra barns uppfostran verkligen slagit in på denna farliga väg. Bortskämda, olydiga barn har det ju alltid funnits, men de voro dock åtminstone barn under sin uppväxttid, dessa gossar och flickor, som nu äro vuxna män och kvinnor. De tänkte och kände barnligt samt voro verkliga barn i såväl dygd som odygd.

Men hur är det nu? Måste man ej gripas af sorg och medlidande, när man ser många af nutidens så kallade barn, hur de redan på skolbänken äflas att ha de finaste, modernaste kläderna samt obarmhertigt, ej blott med blickar, utan ock med hänande ord förfölja den enklare (förståndigare) klädda kamraten, vare sig gosse eller flicka. Kan man annat än fyllas med harm, när man ser, hur kortsynta föräldrar själfva göra allt för att afkorta barnomstiden för de unga, hur de genom konstlade medel påskynda den naturliga utvecklingen och framkalla brådmognad för att rätt snart kunna glädja sig åt en fullvuxen son, en fullvuxen dotter i miniatyr. Aldrig kan drifhusplantan med sin påskyndade utveckling nå den skönhet och styrka som den i fria naturen fostrade blomman.

Ångans tidevarf har tryckt sin stämpel äfven på barnauppfostran. Brådstörtadt och med ilande fart drifvas de unga framåt och därmed ut ur barndomens lyckliga omedvetenhet och oskuld. Barnaörat och barnamunnen få allt för tidigt lära sig de fullvuxnas språk, tillåtas lyssna och blanda sig i samtal, och barnaögat får allt för tidigt vänja sig vid flärd och fåfänglighet, får allt för tidigt kasta de lystna blickarne i tidningsspalter och skadlig skönlitteratur. De dagliga tidningarna borde för öfrigt vara en förbjuden frukt för de unga, likaså böcker, som ej först blifvit granskade af förståndiga föräldrar eller andra kompetenta personer.

Man kan vara öfvertygad, att ju brådmognare själen är, och den blir det alltid genom ett för tidigt deltagande i fullvuxnas nöjen, dess tidigare utvecklas och mognar äfven kroppen, men sannerligen ej till sin egen bättnad, ty ju tidigare utbildad, ju fortare utblomnad och förvissnad. Ej heller kan ett däckkraftigt släkte uppväxa, när redan de omogna barnen tänka på tycken och kurtis, när tankar och känslor ila deras ålder i förväg, så att förstånd och hjärta ej hinna tillbörligt utväxa, utan förblifva outvecklade och förkrympta. Hur skola kunskaper kunna hamna i en hjärna, som är

uppfyllt af brådmogen fåfänglighet, hur skall storsint dygd kunna fostras i ett sinne, hvars håg ej väcktes att ärligt sträfva framåt och uppåt?

Det finnes dock, tack vare förståndiga föräldrars omsorg, ännu verkliga barn samt en sund, lifskraftig ungdom, som bevarat sitt hjärta oförderfvadt och barnligt, men tyvärr höra dessa snart till undantagen och antalet lilliputts herrar och lilliputts damer tilltager med förfärande hastighet. Smittämnet har från de öfre lagren spridit sig i allt vidare kretsar, och den tid torde kanske ej vara så aflägsen, då begreppet »barn» måste räknas som en öfvervunnen ståndpunkt, och man talar blott om »småherrar» och »småfröknar».

Man torde nog komma att förebrå oss, att vi betrakta saken i en för mörk dager och gå till öfverdrift i vår skildring af nutida förhållanden. Kanske man äfvenledes invänder, att det alltid funnits brådmogna barn, och att våra anmärkningar blott äro ett bevis mera på de äldres benägenhet att se sin egen barndom och ungdom i ett förskönande ljus och att med allt för skarpa, kritiska ögon betrakta en ny, uppväxande generation.

Vi medgifva gärna sanningen af, att det äfven förr funnits lillgamlas barn, som tidigt spelade herre eller dam, snart nog drogo sig undan sina jämnårigas lekar och kände sig nöjdast bland fullvuxna samt slutligen ofta redan på skolbänken upplefde sin lilla roman, men dessa hörde dock lyckligtvis till undantagen. Annorlunda förhåller det sig nu, och man behöfver ej vara vidare kritiskt anlagd för att ändå se, att undantagen snart blifva regel, och att vi med vår barnauppfostran i mångt och mycket äro inne på det sluttande planet. Eller skulle till exempel ej kanske redan mången med oss skakat på hufvudet åt de moderna barnbjudningarna, de så kallade »barnbalerna»? Och kan man gärna tänka sig något mera löjeväckande, men på samma gång sorgligare än dessa utpyntade barn, som i sin åfvan att spela fullvuxna endast blifva bedröfliga karrikatyror?

De äro från mer än en synpunkt ett farligt gift, dessa barnbaler, ty de skada både kropp och själ och borde därför fullständigt afskaffas. En barbarisk begäran, inte sannt I unge, och ändå är det en verklig vän till er, som framställer den. Tron oss, I hinnen tids nog dansa, om I börjen vid sjutton, aderton års ålder, och I njuten på helt annat sätt af ert lif, om I gifven hvarje ålder hvad honom tillhör.

En af barnbalernas största faror är den fåfänga, de väcka. Man tänke sig blott dessa långa förberedelser för toaletten, denna ångslan att på något sätt stå efter de andra och förtjusningen öfver att vara den finaste, den elegantaste. Sådana känslor äro ej nyttiga; de framkalla jämte fåfängan å ena sidan äfven bitterhet och afund samt stolthet och öfvermod å den andra just i en ålder, som borde utfyllas af helt andra tankar. Och detta i dess högre grad ju mera barnbalen liknar de fullvuxnas tillställningar af samma art.

Man har berättat oss, att de unga herrarne komma i hvit halsduk och handskar, och att alla, till och med tioåringarna, presenteras för hvarandra som herre och fröken, samt att utan föregående presentation någon uppjudning ej kommer i fråga. Där dansas ej heller alltid blott för själfva dansens skull, utan afseende fästes äfven vid med hvem man dansar. En syster, en broder tages i nödfall, och man känner sig missbeläten, om ej dansprogrammet (det finnes äfven sådana) tidigt blifvit fylldt, helst af andra än syskon och kusiner. Där koketteras och kurtiseras, där svärmas och be-

undras så snarlikt som hos de fullvuxna, att man vore frestad att gnugga sig i ögonen och tro det vara en synvilla, att dessa herrar och damer i miniatyr skola vara barn.

Men det är ej blott moralisk skada barnbalerna medföra för de unga, utan äfven fysisk sådan, hvarför de från hygienisk synpunkt måste anses som förkastliga. Ty så väl tidpunkten, då de hållas, som dieten, hvilken bjudes, är fullständigt olämplig för barn. Hvad nu först tiden beträffar, så måste hvarje opartisk iakttagare medgifva skadan af att låta barn gå på bjudning vid sjutiden på kvällen och dröja borta till elfva, tolf på natten, då de under normala förhållanden redan borde hafva sofvit i tre à fyra timmar. Följden af sådant nattvak blir naturligtvis allmän klenhet och däsighet, hvarunder dels fysiken, dels äfven skolarbetet ovilkorligen måste lida. Ty det är en omöjlighet att barn, äfven äldre, som varit uppe till midnatt, följande dag kunna egna nödig uppmärksamhet åt studierna. Om härtill nu ytterligare kommer, att svaga föräldrar tillåta sina barn att dagen därpå försumma de första morgontimmarna för att riktigt sofva ut eller gifva dem intyg, att de ej hunnit lära sina lexor, emedan de varit borta, då blir där dessutom en moralisk skada, och barnets pliktbegrepp snedvrides. Ty hur skall plikttröhet kunna läras och öfvas, om föräldrarna själfva låta nöjet gälla som ursäkt för försenad ankomst, för ouppmärksamhet och slarvig öfverläsning?

På liknande sätt som helsan lider men af den brist på sömn barnbalerna framkalla, så förderfvas den ock af det öfverflöd på olämplig mat och dryck, som där bjudes. Fint får det lof att vara åt småherrskapet, eljes gillas det ej, och därför anordnas allt på ungefär liknande sätt som hos de fullvuxna. Mellan danserna serveras mandelmjök, lemonad o. dyl., men hvad värre är, ofta äfven glace åt de upphettade, oförståndiga ungdomarne. Och sedan kommer supén i den sena kvällstimmen med smörgåsbord och fågel, med efterrätt (glace) och vin. I sanning en lämplig diet för barnamagen.

Med dessa våra anmärkningar vilja vi dock ej beröfva barnen nöjet att tid efter annan roa sig bland jämnåriga, utan önska blott väcka tanken på en reform i anordnandet af barnbjudningarna. Vi skulle då allra först vilja betona, att man ej bjude allt för många barn på en gång och på förhand tillsäga om, att alla komma enkelt klädda samt utan handskar. Vidare bör man ej tillåta något slags titulerande eller högtidlig presentation. Det är en skara barn, som skall leka och dansa, och detta sker bäst utan titlar och krus. Ej heller får hela kvällen upptagas af dans som hos de fullvuxna, utan man bör anordna ringlekar, sittlekar och dyl., så att tillställningen ej förlorar sin barnsliga karaktär.

Om barnen komma vid femtiden, böra de få sin kvällsvard senast kl. 1/2 8 och då ej bjudas på annat än påbredda smörgåsar och mjölk samt, för att gifva det hela en festlig prägel, någon enkel, lättsmält efterrätt. Före kvällsvarden kan man ju gifva dem några lättare förfriskningar, men intet sprithaltigt, hårdsmält eller iskallt. Senare än kl. 9 bör en sådan barnbjudning ej sluta; anser man tiden vara otillräcklig, så kan man hellre börja tidigare.

Föräldrar, som vilja sina barns väl, och det vilja ju alla, böra aldrig ställa till några barnbaler och ej heller tillåta sina barn att besöka sådana, utan låta dem i stället då och då bjuda hem sina vänner i all enkelhet, som ofvan skildrats. Men då emellertid alla reformer till ett bättre vanligtvis gå uppifrån och nedåt, så

skulle vi härmed vilja uppmana just de högre klasserna, hvilka genom sitt exempel förledt mängden till efterföljd, att modigt taga första steget fullt ut och hädanefter endast gifva sådana hembjudningar, dit äfven en förnuftig moder kan våga skicka sitt barn.

Liten efterskörd

från svenska skaldinnors blomparter.

För Idun af *Birger Schöldström*.

II.

Ett nyuppteckt poem af »Herdinnan i Norden».

Det hade varit lif och rörelse hela söndagen i den vidsträcka parken kring det gamla mälargodset. »Aros» frivilliga skarpskyttekår — och med den halfva den gamla mälarestaden — hade kamperat där, och en oafbruten folkström hade passerat fram och åter genom salarne och gemaken med de många historiska minnena och dyrbara konstskatterna från de båda förra århundradena: Magnus Stenbocks i fångelset svarfvade elfbensfigurer, Corregios, Caraccis, le Bruns, J. Vernets, Poussins, Ehrenstrahls, Scheffels, Roslins och Johnsens målningar, Sergels och Cousins skulpturverk, Carl Jean Cronstedts camé-samling m. m.

Nu hade ändtligen korum hållits, afskedsmarschen bortklingat och skarorna inskeppat sig för att ånga åter till hem och härd. Och på den höga stentrappan hade den unge borgherren och hans unga grefvinna samt jag, deras gäst för tillfället, slagit oss ned i den fagra, ljumma, nordiska högsommarnatten. Det föll en svärmisk stämning öfver oss, och i det de stora slipade glasen stöttes hop, erinrade jag, vid tanken på minnena, som slumrade därinne, om Snoilskys:

Fyll i den blänkande pokalen,
den värmaren vid isig pol!
Af purpur gjuts ett sken i salen,
en strimma af burgundisk sol.
På bågarn *Carols* namn och strider
en konstnär skurit i kristall.
Se, hur hvar bild får färg omsider:
bak tomma harnesk drufvan sprider
som hjälteblod sitt ädla svall.

Om du vill veta, kommer bågarn
i arf ifrån en karolin.
En gång om året gamle ägarn
lät den gå laget kring med vin.
Den siste af Måns Bocks dragoner,
han uppstod i sin blåa rock
och tömde så vid waldhornstoner
en skål för Cronstedts fältkanoner
och för Bennets och Dückers choc...

»Ja, på tal om poesi,» inföll den unga borgfrun, »så är nu rätta stunden att föra vår gäst ned i *Apollo-salen*, och jag önskade,» tillade hon, »med Snoilsky, att också just nu vore

den rätta stunden
och därtill det rätta ord
att väcka ur långa blunden
den ätt, som försvann från jord».

Ned i parken, åt sjöstranden till, fördes jag nu, ned till en rymlig berså, omgifven af åldriga, höga träd, och hvori flere mossbänkar slöto sig kring ett vittradt stenbord. Här — fick jag nu höra — hade »Herdinnan i Norden», »Den sörjande turturdufvan», *Hedvig Charlotta Nordenflycht*, en sommardag

för nära 150 år se'n, anordnat en fest för den grefvinna, som då var herskarinna på godset. Festens föremål hade varit kostymerad som vishetsgudinna, och skaldinnan, kostymerad till Apollo samt omgifven af traktens alla unga adliga skönheter, förklädda till skogs- och vattennymfer, hade deklamerat ett skaldestycke till hennes ära. Men det där skaldestycket hade man dock förgäfvets eftersökt i fru Nordenflychts samlade dikter. Emellertid hade festens minne som en tradition bevarats, släkte från släkte, inom familjen, och bersån hade allt sedan kallats: *Apollo-salen*.

Nere i parken, å andra sidan slottet, ligger bibliotekshuset, en stenpaviljong med två ganska stora rum, uppförd i medlet af förra seklet och inneslutande den del af fideikommisset, som består af en större dyrbar bok-, gravyr- och manuskriptsamling. Jag hade, efter att ha önskat mitt värdfolk »godnatt!» för deras egen räkning, ströfvat omkring i parken utan att känna något sömnbegär, en lång stund. Så började röda rosor spricka ut mellan de lätta skyarne å himlen, och de första solstrålarne lekte snart mot stenpaviljongens grå muryta. Jag hade nyckeln i fickan — jag hade ju kommit för att studera det gamla bibliotekets skatter — och beslöt gå in. Den första solstrålen, som silade sig in, då dörren öppnades, sköt fram och pekade på en cahier, hvars guldornament i det samma började glöda, flamma, liksom dragande mina blickar till sig. Jag öppnade den, och det tredje, fjärde manuskriptet jag fann — ett original manuskript med fru Nordenflychts vackra piktur — var just:

Apollo

til

Minerva eller *Herskarinnan*.

Den Högwälborna Fru Grefvinnan *Margareta Beata Cronstedt*, f. *Gryndel*, på dess födelsedag den 24 Junie 1745.

Minerva, kom här in, din täcka lund är prydd.
De nio systrar stå här redo att utvisa,
hur lyckliga de ä' inunder ditt beskydd,
sin' offer ha de här at sin gudinna prisa.

När hon sig hvilat har i denna vishetsal;
som henne invigd är och hon för sin täcks kalla,
hvad höga tankeslut, hvad vist och ädelt tal
har Hon här icke fört bland sina nympher alla!

J kvicka fåglar, J, som lystrat häruppå,
han J ej något lärt utaf gudinnans lära?
Ach, samlen hvad J hör och fören härifrån
til andra kvinnor hän, det skall dem nytta göra.

I löfvevuxne trån, som pryden denna lund
och kiempas om at gie er härskarinna skugga,
i eder täta bark och vid er' rötters grund
skall man gudinnans namn, dess dygdelof uthugga.

Så länge någon saft i edra stammar fins,
skall hennes minnes ros mot tidens ilar växa.
I skolen vitne gie, om rycktet icke mins,
at hon har delat här så mången vishets läxa.

Gripen af en egendomlig känsla, skyndade jag åter ut i parken. Fåglarne hade nu börjat sina morgonsånger, solstrålarne spelade i trädtopparne, och vassen bugade för den lätta sjöviden. Öfver *Apollo-salens* gröna hvalf höjde sig liksom en tökenskepnad, sväfvade sakta ned och mottogs i omfamning af målareböljorna, som i nymorgnad brusning slogo mot Fullerö strand.

Åskledare.

Af Ib.

Det är ej en vetenskaplig afhandling öfver åskledarne, som här framlägges för läsaren. Egentligen är det icke alls någon afhandling, och icke heller blir den vetenskaplig, om den nu ens handlar om åskledare. Den åskledare, hvarom här är fråga, fanns långt före Benjamin Franklins tid. Den är nästan lika gammal som världen, och dess förste upptäckare var fader Adam.

En åskledare är ett föremål, mot hvilket dunderguden urladdar sin vrede, och det första föremål, mot hvilket vår jords dundergud, mannen, urladdat sin vredes åskor, var kvinnan. Då allas vår fader, Adam, förbrutit sig mot, jag vet icke hvilken paragraf af jag vet icke hvilken lagstadga, hvem var det, som fick uppbara skulden därför? — kvinnan. Hon var den första åskledare i världen, och åskledare blir kvinnan hela sitt lif från vagga och till graf, så länge världen står. Hvem är det, som redan i barnkammaren blir tuktrad, kujonerad och tyranniserad? Hvems hår är då längst och mest tjänligt för ett riktigt karlagtag? — Lilla systers förstas, det faller af sig själf.

Men utanför barnkammaren finnes äfven åskledare, och där äro de kanske ännu mera nödvändiga. Hvem får uppbara mannens dåliga lynne, om soppan är för varm eller för kall, om steken är rå eller bränd, om priserna falla, om arbetarne strejka och affärerna gå illa, om man begår fauter i priffen eller förföljes af otur i viran? Hvem får lida, om, vid sista stjärnfallet, han, *blott han* blifvit förbigången, eller om alla andra vänner och bekanta fått nordstjärnan, under det en enkel vase förirrat sig på mannens fosterländska bröst? Hvad skulle mannen då taga sig till, om han ej hade till hands sin åskledare, hustrun?

Och om någon gång så illa skulle hända, och sådant händer nog en eller annan gång, fast lyckligtvis ytterst sällan i vår moraliska tid, om, sade jag, det någon gång så illa skulle hända, att en äkta man skulle glömma sig, d. v. s. glömma att han är en äkta man; om han plötsligen skulle tro sig åter förflyttad till det glada ungarlifvet, hvems är väl då skulden? — Hustruns, naturligtvis hustruns. Hon är antingen för litet eller ock för mycket begäfvad, hon är dessutom för lugn eller för lifvig, än för litet kär i sin man eller ock för mycket; hon klär sig för litet eller för mycket; hon ser ej bra ut, eller om hon det gör, så är hon i alla fall ej längre så ung som på bröllopsdagen; alltså är det hennes fel, det kan ju ingen förneka, och det förnekar ej heller någon människa. Samhällets alla åskor drabba hustrun, åskledaren, och mannen går oberörd.

Och på hvem är det väl, som den arma hustrun då i sin ordning skall uttömma något af all den vrede, all den bitterhet, som samlat sig i hennes hjärta? Åter är det en eller flere kvinnor, som få uppbara detta, och ofta förstå de arma tjänarinnorna alldeles ej med hvad slags elektricitet det moln är mättadt, som urladdar sig öfver deras hufvuden, ja, de förstå ej ens, att de själfva blott tjäna som åskledare.

De åskslag, som utdelas af sonen i huset, han, som ännu lever i den tron, att hans manliga öfverlägsenhet ligger i knytnäfven, ha hittills i kök och jungfrukammaren funnit mindre tåliga åskledare; numera lär väl dock in-

Josefine Gullberg.

Vid den lysande fest, som Publicistklubben härstädes anordnade i Cirkus den 11 dennes, förekom på det rikhaltiga programmet bland andra nummer en tidningsbalett, som väckte allmänt bifall. En af vårt lands mest framstående representanter för Terpsichores vackra, äkta kvinnliga konst hade komponerat och ledt densamma. Hennes namn läses här ofvan. Som en pendant till bilden af »en gammal dansfru», hvilken vi meddelade i förra numret, bringa vi i dag de behagliga dragen af en modern balettmästarinna.

Josefine Gullberg tillhör en gammal »balettsläkt». En halfbroder till henne, Carl Marvig, är nog ännu i friskt minne för en äldre generation från medlet af 50-talet, då han var premierdansör vid k. operan i Stockholm.

Fru Gullberg föddes i Vasa 1859, men har tillbringat sin ungdom i Ryssland, där hon redan vid 5 års ålder debuterade på dåvarande kejsrerliga Alexanderteatern som dansös. Vid 13 års ålder kom hon med sin familj till Sverige. Hela familjen, 6 syskon, utgjorde ett balettsällskap, det Johannesenska, som under faderns

gen våga opponera sig mot det unga Sverige. Men skulle så ske, och skulle en olycka följa häraf, ja, då är det moderns svaghet, som är skuld därtill, då återfaller hela felet på modern, ej på fadern, ty hvad har väl fadern med barnens uppfostran att göra, hvad fel har han, om denna misslyckats? Om allt går bra, då är det naturligtvis hans förtjänst, helt och hållet hans.

Och om i ungdomsyra och ungdomsdårskap ynglingen låter förleda sig af passionerna, då är det åter moderns skuld: hvarför har hon uppfostrat honom så?

Och när ett kärleksfel begåtts, hvem straffas hårdast af natur- och mänskolagar? Kvinnan, alltid kvinnan.

När så, ute i världen begåtts ett brott mot lagarne, nöjer man sig ej med att veta, det brottslingen blir känd och straffad, man spørjer då högt eller lågt, på franska eller på svenska sitt: »Où est la femme?» Kvinnan — hvar är hon? Och alltid lyckas man finna någon kvinna, som kan få bära skulden för mannens brott, ty finnes det ej till hands någon ung och vacker, hel eller half världsdam, så skall man alltid i någon vrå af världen kunna leta upp ett gammalt hufvud, böjdt af

ledning uppträdde öfver hela Sverige, gjorde mycken lycka och vann stor popularitet.

Familjen bosatte sig sedermera i Norge. Sedan dock Josefine Johannesén år 1883 ingått äktenskap med den bekante literatören och landsortskorrespondenten Gustaf Gullberg, kom hon åter till Sverige, och debuterade första gången som balettmästarinna i början af 1885, då hon på Nya teatern med framgång uppsatte de lysande baletterna i operetten »Afrikaresan», som med ens fäste uppmärksamheten vid henne både som instruktis och som dansös. Hon uppträdde nämligen själf som gäst i dessa baletter.

Sedan dess har fru Gullberg arrangerat en hel del mindre och större baletter, såsom i féeriet »Tummeliten», i »Preciosa» och »Kejsarens nya kläder», där hon äfven själf med stor framgång uppträdde. En synnerlig lycka gjorde fru Gullberg genom det briljanta sätt, på hvilket hon uppsatte och arrangerade den populära operetten »Mikadon» såväl vid Vasa-teatern som vid Göteborgs stora teater och det Fröbergiska sällskapet. Hennes senaste prof utgjordes af baletterna i »Per Svinaherde» i Göteborg, hvilka såväl af operans egen kompositör som kritiken erhöles de ampleste loford.

Fru Gullbergs styrka ligger i hennes smak vid kompositionen, och den stora förmåga hon eger som instruktis. Det är att märka, att hon icke vid ett enda af de tillfällen, hon haft att här arrangera baletter, disponerat öfver en i konsten utbildad kär för att utföra sina intentioner, utan måst så att säga skapa af intet; likväl har hon — såsom i »Kejsarens nya kläder» — enligt pressens och kännarens åsikt vunnit de allra bästa resultat.

Fru Gullberg tillhör en annan »skola» än den här i Sverige ännu gällande Bournonvilleska. Elev af den världsberömda svenske balettmästaren vid kejsrerliga baletten i Petersburg *Johanson*, hyllar hon dennes metod, som mera går ut på att åstadkomma en harmonisk verkan af rörelserna än att framhäfva den rent mekaniska skickligheten i svåra steg och pas.

Det är också därigenom hon kunnat få fram så vackra resultat utan något underlag hos de uppträdande af rent koreografisk fackskicklighet.

är och sorger, mot hvars grånade hjässas samhällets vredes åskor kunna riktas. Hvarför fostrade hon ej bättre sin son?

Man glömmar, att årtionden efter årtionden förgått, under hvilka sonen fostrat sig själf eller fostrats af andra, att hon, den gamla, längesedan afspisats med orden: »mamma har gammalmodiga idéer», eller: »mamma förstår ej det där».

Och hon, den gamla, hon tiger och lider och bär tåligt det klander, som med rätta borde ensamt tillkomma sonen, men kanske att ännu under tårarne det skrynkliga ansiktet upplyses af ett leende: det är ju dock för honom hon lider, då synes henne smärtan ljuf.

Arma, lyckliga moder, huru skulle du kunna klaga öfver att få tjäna som åskledare för din son . . .

Glömmen ej Iduns skollofskoloni!

Minsta bidrag emottagas tacksamt.

»Det var en dröm.»

Öfvers. för Idun.

Jag är prest i en liten småstad, en riktigt trefflig liten stad. Så sade då mor en dag, att jag måste resa till hufvudstaden för att få mig en ny vinterrock, ty min gamla började att blifva så betänkligt sliten i kanterna; på samma gång kunde jag ju enligt löfte skaffa henne en ny sidenklädning, hvilket hon så väl behöfde. — Nå ja, när mor säger något, så säger jag just aldrig emot, ty hon har nästan alltid rätt.

Så satt jag då i kupén. Jag nickade ett farväl åt mina kära, och tåget gick. Hvad tiden går långsamt på järnvägen, när man är ensam. Jag hade nämligen under flere stationer blott en reskamrat, en äldre dam, som satt och slumrade i ett hörn.

När vi framkommit till N. varseblef jag, då tåget långsamt gled längs efter perrongen, en ung flicka, som nyfiket tittade in i hvarje kupé såsom för att välja den, som vore bäst att sitta uti. Så hoppar hon raskt upp i den, i hvilken jag är, och sätter sig i ena hörnet, sedan hon lagt en sirlig resväska uppe i nätet. Hon ser så söt ut med sitt ljusa, lockiga hår, sina blå ögon och sina friska, hvita tänder. Ett gladt leende ligger öfver hennes barnsliga ansikte.

Nu fortsätter tåget sin färd; hon sitter länge tyst och stilla i sitt hörn, under det hon än betraktar mig, än den gamla sofvande damen, som sitter midt emot henne, men plötsligt springer hon upp och tar ned sin resväska ifrån nätet. Hon öppnar väskan och tager fram därur några nothäften. Ett af dessa lägger hon på sitt knä, spelar ackompanjementet med ena handen och gnolar sakta melodien, under det hon lätt stampar takten med högra foten. Det är visst en munter visa, ty ju mer hon sjunger, ju mer ler hon, och slutligen räcker hon skrattande nothäftet åt mig och frågar: »Känner ni till den här?»

Jag nickar leende tillbaka: »Ja, nog känner jag till den, det är en af mina älsklingslåtar.»

»Å, jag vill just icke påstå, att det är min, men den är så innerligt komisk. Vänta, skall ni få höra!»

Och hon gnolade halfhögt med en klar mezzosopran: »Två ögon, två ögon kan fläta en snara, och den ej vill fångas, må ta sig till vara.» — »Är den inte löjlig?» frågade hon leende.

»Jo», svarade jag, »men den är så sann.»

Är det någonting i mitt svar, som misshagar henne. Hon ser helt förvånad på mig och blir blossande röd. — Hvad i all världen är det åt flickungen. Hon kan väl ändå icke misstänka mig — gamle, ärevärdige prestfar, som har hustru och fem barn hemma — för att komma med dunkla ord och häntydingar.

Hon har emellertid tagit fram ett annat nothäfte, som hon långsamt bläddrar igenom. Jag böjer mig fram för att uppfånga litet af hennes sakta gnolande, men hon märker det och tiger ögonblickligen. Jag låtsår vara alldeles likgiltig därför, fast jag ej vill förneka, att jag känner mig litet nyfiken och inom mig är förargad öfver den skalkaktiga blick, som hon sänder mig under de långa ögonhåren. Slutligen känner jag mig dock helt trött och lutar mig därför tillbaka för att sofva. Innan jag ännu alldeles förlorat medvetandet om det, som försiggår omkring mig, hör jag ett sakta och dämpadt gnolande: »Det var en dröm.»

Vi ha visst passerat många stationer, innan jag åter vaknar. Den gamla damen är nu i ett ifrigt samtal med en ung man, som visst har kommit in i vår kupé på någon mellan-

station. Den unga flickan har ännu nothäftet framför sig, men händerna äro ihopknäppta öfver knäet, och hennes stirrande, frånvarande blick säger mig, att hennes tankar äro långt borta. — De två andra samtala högt och lifligt, men hon tycks icke lägga märke till något af deras ord, förrän den unge mannen plötsligen säger:

»Men, fru Lindahl, nu måste ni berätta mig litet ifrån R. — Har det då icke hänt någonting nytt däruppe.»

»Nytt? Å, det händer just aldrig någonting uti vår lilla stad, det minns ni väl ifrån er »förvisning» där. Ty ni ansåg det ju som en förvisning?»

Han skrattar och skakar på hufvudet.

»Ånej, det gjorde jag väl icke, det är ju ganska treffligt i R., fast det i alla fall felas något, det finns icke detta — detta —»

»Hufvudstadslif», supplerar frun leende.

Han nickar, öppnar munnen för att säga något, men tiger. — Det blir nu en kort paus.

»Det är sant», återtager därefter den unge mannen, »hur mår min efterträdare, kandidat Berg?»

Jag råkar i detta ögonblick att se på den unga flickan vid min sida. Hon har till hälften rest sig upp, och hennes händer krama ifrigt nothäftet. De blå ögonen skåda oafvänt på den talande, och hennes fina kinder rodna häftigt.

»Kandidat Berg! Han mår nog bra. Han tänker visst slå sig ned hos oss för alltid nu, ty han har blifvit förlovad med en flicka från oss.»

»Berg förlovad! Och med en flicka från R!»

»Ja, hvarför icke. Hans förlofning skall eklateras i dag, så att jag kan väl tala om det. Det har varit hemligt under en vecka, ty hennes fader, grosshandlar Bengtson, hade många invändningar att göra.»

»Det är således Dagmar Bengtson, som Berg har lyckliggjort?»

Men hvad går väl åt den unga flickan? Hon har sjunkit tillbaka uti hörnet med tillslutna ögon och hårdt sammanknäppta händer. Hennes ansikte är likblekt, och det ser ut, som om hon skulle falla i vanmakt. Förskräckt öppnar jag hastigt min kappsäck och tar fram därur en vinaigreflaska, låter henne lukta på den och badar hennes kalla tinningar.

»Har fröken blifvit sjuk?» frågar den gamla damen och reser sig för att gå fram till oss, men jag hviskar till henne, att hon skall sitta kvar, ty »det är bara af värmen.»

Jag gnider emellertid det stackars barnets kalla händer, till dess hon långsamt slår upp sina ögon, ser förskräckt på mig och undrar: »Här var så varmt — jag kunde icke — jag —» Då märker hon den gamla fruns spörjande, litet nyfikna blick. Det går en rysning igenom henne, och hon tillsluter ögonen för att dölja sina tårar. — För att ej scenen skall väcka för mycket uppmärksamhet, går jag då åter till min plats, men jag kan ej flytta mina ögon från det bleka flickansiktet.

Emellertid fortsätta de andra sitt samtal, fast litet tystare än förut.

»Men det var då dyrt krut, fru Lindahl, som han har måst använda för att kunna skjuta guldfågeln?»

»Det beror alldeles på, hur man tager det.»

»Jag kan ej taga det på mer än ett sätt; att behöfva uppgifva hela sin framtid, sina studier för att i stället gå in i svärfaderns mjöl- och viktualieaffär. Nej, vet ni, det kunde jag aldrig ha trott Ragnar Berg om, och dessutom tycker jag mig ha hört något om en an-

nan, en dotter till en häradshöfding, boende i N. Berg var visst häradsskrifvare hos fadern för ett par år sedan.»

Den unga flickan trycker sig härvid tätt intill vagnens kuddar, men jag kan se, hur hennes bröst arbetar, och hur krampaktigt hennes händer ha gripit tag uti skinremmen, med hvilken fönstret drages upp och ned.

»Stackars liten», hviskar jag sakta, jag känner mig så oändligt dum och tafatt, men jag kan ju ingenting göra för henne. Om ändå mor vore här, hon brukar veta råd för allt och förstår så väl att trösta och hjälpa.

Tåget går nu allt långsammare, vi närma oss hufvudstaden. Nu stannar det, vagnen rycker till litet, och vi äro framme. Jag lägger sakta handen på min reskamrats skuldror. Hon ryser till, och aldrig glömmmer jag det bleka, sorgsna anlete, som vändes emot mig, under det läpparne hviskade ett sakta: »Tack!»

Därefter räcker jag henne väskan och nothäftena. Ett häfte har fallit på golvet, och jag böjer mig ned för att taga upp det; mina ögon falla därvid på titeln: »Det var en dröm.»

Hon lägger mekaniskt ned sina noter i väskan, sätter på sig sin hatt och tiger ned från kupén.

»Får jag ej skaffa er en vagn?»

»Nej tack, min bror är visst här. Han vet, att jag skall ha min sånglektion i morgon.» — Så fattar hon min hand och ser länge och allvarligt på mig.

»Jag är så oförståndig», hviskar hon sakta, »så oförständig och så — så —», återstoden går förlorad i ett ohörbart mumlande.

Så trycker hon varmt min hand och försöker att tvinga fram den forna munterheten samt skyndar fram till en ung man, hvilken kommer till hennes möte. Han har samma blå ögon, samma lockiga hår som hon, man kan strax se, att de äro syskon. Jag tar min kappsäck och går raskt efter dem.

»Nå, Elsa, hvad skall du då sjunga i morgon?» frågar brodern, i det han tager noterna ifrån henne.

»Å, så många, så många», svarar hon hastigt, liksom forceradt, »af Schubert och af Kjerulf och af Gounod och äfven» — var det bara jag, som hörde denna undertryckta snyftning uti hennes röst? — »ja, och så »Det var en dröm.»

Förtröttnens icke!

»Vi människor, vi kunna endast så
I goda gåringar, af hjärta godt och ärligt,
Och hvad i smått vi göra för de små,
Skall växtens herre göra mäktigt, stort och härligt.»

Med stor glädje har Redaktionen redan från många håll mottagit såväl pekuniära bidrag till den tilltänkta skolorskolonien som ock varmhjärtade och sympatiska lyckönskningar för den goda sakens framgång. Men ännu återstår mycket att göra.

Våren och sommaren nalkas allt närmre! Om några veckor afslutas läsåret i Stockholms folkskolor, och efter vinterlångt arbete släppas de blekindade fattigmansbarnen fria att njuta den solvarma sommarens lifgivande glädje. Jäväl — att njuta, de som det kunna. Men huru många skola sättas i tillfälle därtill? Huru många skola beredas möjlighet att för några korta, oförgätliga somrardagar lemna de

mörka, armodiga hemmen vid den stora stadens kvalmiga gränder att i Guds fria natur hemta hälsa och krafter, kanske af oändlig betydelse för ett helt lif?

Varmhjärtade läsarinna, hvad I kunnen göra blir kanske ej så stort; men af det lilla fröet kan växa ett stort träd, som öfverskygger tusentals af ängens späda blomster; och en god gärning, om ock än så ringa, den har en förunderlig kraft inom sig till att kunna sträcka sina verkningar, längre än mänskligt öga spanar, genom dagar och år, genom mörker och ljus, genom tid och evighet!

Förtröttnens icke! Ännu finnes det helt visst otaligt många ibland eder, som ömnen för de små fattigmansbarrens sommarhvila, som med ett ringa bidrag både kunnen och viljen i Eder mån understödja »Iduns skollofskoloni».

De minsta bidrag mottagas med tack-samhet! Ingen, som något kan offra, skall draga sig undan — det är vårt vissa hopp!

Insänden därför, ärade läsarinna, snarast Edra bidrag till Redaktionen af Idun Stockholm, i postanvisning eller postspår-märken (ej frimärken). Vid försändelsen bör tydligt angivas, att den är afsedd för »Iduns skollofskoloni».

Alla inflytande bidrag redovisas i Idun.

Redaktionen.

Tiden är inne.

Några ord om våra krukväxters omplantering.

För Idun af Viola.

Omplantering är en vid krukväxtodling ofta återkommande, lika nödvändig som besvärlig förrättning. Det kunde visserligen tyckas att, genom att genast från början gifva växterna stora krukor, man till en stor del kunde undvika den besvärliga omplanteringen. Olägenheterna af att plantera små växter i större krukor än nödigt är äro dock flere. Dels är det fullt att hafva små växter i mycket stora krukor, dels är det svårt att hålla jorden frisk, enär den jord, som ej inom kort tages i anspråk af rötterna, lätt blir unken och ohelsosam för växterna; synnerligast är detta fallet under vintern. Ätminstone ifråga om mera långsamt växande arter måste man vid hvarje omplantering taga de nya krukor obetydligt större än de växterna förut stå uti.

Lämpligaste tiden för omplanteringen infaller för flertalet växter på våren, enär den bör företagas då växterna efter hvilotiden, hvilken för de flesta inträffar under vintern, på nytt börja vegetera. Unga exemplar af de flesta växter böra i allmänhet omplanteras åtminstone en gång årligen, snabbväxande sorter t. o. m. ytterligare en eller flere gånger under loppet af sommaren, synnerligast om man vill lägga an på en mycket frodig utveckling. Äldre exemplar i stora krukor eller baljor kunna dock i två eller flere år kvarstå orubbade i samma kärl. Dessa bör man dock bereda ett tillskott af näring genom att årligen borttaga det öfre jordlagret så djupt som möjligt utan att rötterna skadas och påfylla ny jord af samma slag växterna fordra, hvilken jord, till dem som fordra mycket fet sådan, bör till betydlig del utgöras af sådana ingredienser som väl brunnen gödsel, benmjöl eller hornspån.

Till omplanteringen erfordras passande krukor, hvilka, om de förut varit begagnade, böra omsorgsfullt skuras med sand och vatten både in- och utvändigt så långt förut att de äro torra, då de skola nyttjas, eller om de äro nya blötas i vatten — icke, såsom någon en gång påstod i Idun, för att aflägsna skadliga sand- och askpartiklar, ty därmed har det ingen fara, utan emedan brända, oglaserade och torra lervaror, såsom litet hvar torde känna till, absorbera ofantliga kvantiteter vatten, och krukorna därför, om

de ej förut blöttes, skulle under första tiden vid vattningen tillägga sig en stor del af vattnet till men för växten. — Dessutom måste man hafva till hands för de olika växtslagen passande jord, hvilken om hösten bör föras under tak, för att i mån af behof intagas, så att kälen går ur, ty frysa bör den tillåtas göra. Flertalet växter äro i afseende på jorden ej så nogräknade, utan trifvas i hvarje god, näringsrik jord. Hufvudsaken är att den ej är alltför lerhaltig, så att den mellan vattningarna hoptorkar till en hård klump, efterlemnande ett tomrum kring krukans sidor, genom hvilket vattnet sedan rinner utan att intränga i jorden.

På landet, i synnerhet vid de större gårdarne, finnes vanligen kring ladugårdshusen ymniga lager af en svartbrun, lös och myllrik jord bildad af multnade växtlemningar och kreatursspillning som hopats under årtal. Denna, blandad med sand och dessutom till de växter, hvilka fordra en något fastare jord, såsom rosor m. fl., något lera, är en aldeles ypperlig jord till ett stort antal växter. Till många, i främsta rummet ljungväxterna — såsom varande svåra att odla förekomma dock ej dessa mycket i boningsrum — vidare Acasierna, Azaleorna, Camellian, Rhododendron och några andra, tarvras ljungjord, eller om ej sådan finnes dy- eller skogsjord. Gödsel får endast undantagsvis, och då alltid i ytterst små kvantiteter, ingå i jordblandningen till dessa växter.

Själva planteringen tillgår på sätt följer. Krukan ställes i högra handen, den venstra lägges på öfre sidan af krukans, så att stammen kommer mellan pek- och långfingret, hvarpå den hvalfves upp och ned. Genom att försiktigt stöta krukans kant mot en bordskant eller dylikt, lossnar klampen och krukan alyftes. Stora krukor kunna naturligtvis ej behandlas på detta sätt. Dessa lägges på sida, en stadig pinne införes i afloppshålet och tryckes mot skärfvan i botnen, då jordklampen likaledes lossnar. Man bör ej, såsom en och annan plägar, med knif skära loss rotklampen, därigenom skadas lätt rötterna.

Skärfvorna i botnen borttagas nu samt den öfre skarpa jordkanten, jämte så mycket af ytan af jorden som ske kan, utan att rötterna skadas, hvarefter man med en spetsad pinne försiktigt uppluckrar rötterna rundtomkring, hvarvid alla döda sådana bortskäras. Skulle de genom felaktig vattning eller andra omständigheter vara mycket skadade, bör det oaktadt allt bortskäras, ända tills man kommer till det som är friskt, äfven om jordklampen därigenom skulle blifva betydligt förminskad. Friska rötter böra däremot i allmänhet aktas, hos somliga växter skadar det dock ej att borttaga några af de gröfsta rötterna. Palmernas rötter få dock aldrig beskäras för såvidt de äro friska.

Ofta omplanteras äfven växter under den tid de växa som lifligast, omflyttningen verkställes då utan att rötterna på minsta sätt rubbas.

Växterna böra aldrig vara torra då de omplanteras. Skulle, tvärt emot förmodan, jordklampen vid uttagandet ur krukans befinnas torr inuti, bör den ned-sättas i ett kärl med vatten, så att den blir genomvattnad, innan den insättes i den nya krukans.

Hvad storleken af dessa beträffar, har man att taga hänsyn till växternas egenskaper att vara mer eller mindre snabbväxande. Till långsamt växande arter med mycket fina rötter är det ofta nog om de nya krukor äro 2 centimeter större än de gamla, så att ett tomrum af en centimeter uppstår mellan krukans vägg och rotklampen. Till snabbväxande arter kunna de däremot tagas ända till 12 à 15 centimeter större än hvad växten förut haft. Växter som ej äro rotade i de gamla krukor, eller sådana hvilka rötter äro sjuka, böra i de flesta fall ej gifvas större krukor, det är för dem ofta nog välgörande att få en mindre.

Öfver afloppshålet lägges en krukskärfva, men därjämte, om växten är ömtålig för väta, ett i förhållande till krukornas storlek tunnare eller tjockare lager sönderslagna tegelbitar eller träkolstycken, som öfvertäckas med ett ej alltför tjockt lager moss. Uppå detta lägges nu så mycket jord, att växten kommer att stå lagom djupt i krukans, tillika tillses att den kommer att stå rätt upp och att stammen kommer midt i krukans. Därefter påfylls den nya jorden och tryckes med händerna eller, synnerligast om tomrummet mellan krukans vägg och rotklampen är obetydligt, med en passande träpinne. Noga tillses att inga tomrum uppstå; till förekommande af detta skakar man krukans några gånger, under det jorden ifylles, samt stöter henne varsamt några slag i bordet.

Det ligger ganska mycken vikt uppå att jorden packas lagom hårdt vid planteringen. Som en allmän regel härfor gäller att den vid växter med fina och späda rötter ej få packas hårdt, men däremot tilltryckas ganska fast vid dem som ega hårda och grofva sådana. Många undantag gifvas dock. Noga måste iakttagas vid omplanteringen af Azalea, Rhodo-

dendron m. fl. att den nya jorden packas tillräckligt fast, enär det eljes vid vattning lätt kan hända att vattnet rinner igenom den nya, lösa jorden utan att intränga i den gamla, hårda jordklampen.

Efter verkställd omplantering vattnas växterna, beskäras, om de tåla vid och behöfva det, och uppbindas samt ställas på en något skuggig plats och hållas, där sådant låter sig göra, under den närmaste tiden efter omplanteringen i en något förhöjd temperatur, emedan de då fortare rota sig. Tills detta skett vattnas de med försiktighet.

Smånotiser från kvinnovärlden.

Handarbetets vänner hade under tisdagen och onsdagen anordnat en ny utställning af åtskilliga nya textiltföremål.

Denna utställning var den första i den så betydligt tillökade och förbättrade lokalen i n:r 18 Brunkebergstorg, i hvars många olika rum föreningen nu utför sin betydande verksamhet, dels i försäljningslägenheten, hvilken alltid kan påräkna talrika besök, dels i det rum, som innehåller utställning af nya föremål, och musei-rummet, hvilket i skåp, monter m. m. visar gamla intressanta arbeten och modeller, eller i den sal, där åtskilliga väfstolar äro uppställda för olika slags väfnader, eller i de två rum, där elever äro sysselsatte med broderier o. s. v. Till alla dessa lägenheter komma flere lagerrum med stora förråd af materialier.

Det hela utgör ett glädjande bevis på, till hvilken utsträckning Handarbetets vänner genom ihärdighet, omtanke och en intelligent uppfattning af kvinnans arbete lyckats fullfölja en verksamhet, som för något mer än halft annat årtionde sedan började så anspråklöst i det lilla, mörka och otrefliga rummet bakom vaxelkontoret i n:r 36 Drottninggatan, den tid då föreningen hade endast beställningen på en flossamatta som grundplåt.

Teater och musik.

Kungl. operan arbetar så att säga under högtryck — detta väl till hufvudsaklig del beroende på härvaron af de trenne gästerna *Oselio*, *Moe* och *Bottero*. Sålunda gafs i fredags och söndags »Mefistofeles» med fröken *Oselio* som *Margareta-Helena* och d:r *Bottero* som *Mefisto*. I måndags uppfördes »Carmen», hvari titelrollen af fröken *Oselio* utfördes på ett sätt, som beträffande uppfattningen ganska betydligt afviker från öfriga här kända framställarinnors. Hr *Botteros Escamillo* är den bästa toreador vi någonsin haft här. I går (abonnementsafton) skulle »Mignon» gifvas med fru *Moe* i titelrollen. Om denna fru *M:s* andra gästroll kunna vi sålunda ej yttra oss förr än i nästa nummer.

I dag fredag gifves galaspektakel med anledning af det danska kronprinsparets och dess barns härvaro. På programmet står »Mefistofeles» med fröken *Oselio* som *Margareta*, fru *Östberg* som *Helena*, hr *Bottero* och *Ödmann* som resp. *Mefistofeles* och *Faust*. Biljetterna slutsåldes genast i tisdags morgon, sedan köbildning egt rum redan tidigt på natten.

K. Dramatiska teatern gaf den 9 dennes för första gången *Echegarays* 3-akts-drama »Bernardo Montilla». Stycket, bekant från Svenska teatern, där det för ungefär ett år sedan uppfördes, erhölet ett på det hela taget förträffligt utförande. Särskildt förtjänar hr *Elmlund* loford för sitt måttfulla och väl genomtänkta utförande af den hederlige uppkomlingen-»realisten» *Montillas* roll. Då det ju allt för sällan inträffar, att man får tillfälle se hr *E.* i någon mera betydande uppgift, var det ej att undra på att den fulltaliga publiken denna gång egnade honom det lifligaste bifall. Öfriga roller sköttes förtjänstfullt af fruarna *Bäckström* och *Rundberg* samt hr *Palme*, *Hillberg* och *Hartman*. Iscensättningen af stycket var ytterst elegant och väl gjord af hr *Hillberg*.

Till efterpjäas gafs *Turgenjovs* 1-akts-lustspel »Arfskiftet», som framkallade stormande munterhet. Bland de spelande böra särskildt nämnas fröken *Ahlander* samt hr *Bäckström*, *Personne* och *Hannin*.

Svenska teatern är nu färdig med ett nytt program, nämligen »Varulven», skådespel i 7 tablåer af Jules de Marthold. Stycket, till hvilket vi i nästa nummer återkomma, skulle gifvas första gången i går och sedan alla dagar tills vidare.

Vasateatern, som rönte mycken framgång med sin repris af »Öregrund och Östhammar», har äfven med sitt senaste program, »Sodom och Gomorra», fortsatt på samma väg: att på nytt föra fram 70 talets favorit-lustspel, gamla kära bekanta, dem en minnesgod publik med förnöjelset ser åter. Det kan dock ej nekas, att tidens tand nött djupast på det sistnämnda stycket — det hedervärda Filipstadsherrskapet Pipping gör sig anno 91 till och med en smula för gammalmodigt. Flere af rollnehafvarne presterade emellertid ett ganska muntrande spel, främst att nämna hr Strömberg och fröken Magnusson som det originella småstadsparet. En biroll, som genom den lyckliga framställningen trädde fram som en af de bästa, var fru Cederbergs teatervurmande piga, hvilken blef till en verklig heder för den intelligenta skådespelerskan. Ännu kan man som sagdt skratta rätt godt åt »Sodom och Gomorra».

Musikföreningens konsert i Östermalms kyrka i morgon afton, då oratoriet »Paulus» för första gången i sin helhet här utföres, torde bli en af säsongens intressantaste musikställningar. Hufvudpartiet sjunges af hr Salomon Smith.

En nordisk musik- och Bellmansafton gifves om måndag å Vetenskapsakademiens hörsal till förmån för Nordiska museet för anskaffande af ur kulturhistorisk synpunkt märkliga stugor från olika trakter af Sverige och Norge, hvilka stugor såsom bekant äro ämnade att uppsättas å museet tillhörig tomt på Djurgården.

Programmet kommer att upptaga en serie af de bästa Bellmansångerna föredragna till luta af en redan i enskilda kretsar värderad romans- och Bellmansångare, hr Spen Scholander, samt dessutom sång af fru Scanberg, f. Wistrand, och fiolnummer af vår såväl inom målare- som musikfacket talangfulle artist Johan Tirén. Fröken Tora Huss biträder vid de nummer, som fordra pianoackompagnement.

Loretos madonna.

En skildring från Italien.

För Idun

af

Hilda Hintze.

(Forts.)

Ereole del Grosse är en ovanligt vacker ungdom — alldeles oemotståndlig — hviska de neapolitanska damerna. Det är särskildt hans stora, svarta ögon, som bedåra, då de tyckas äro utslunga snillegnistor, än antaga ett det mest smäktande uttryck och då liksom innesluta den, med hvilken han talar, inom en magisk trollkrets.

Farlig är i sanning denne moderne Adonis, för hvars skull redan mången kvinna förlorat både lugn och rykte.

Den gamle advokaten gnuggar förnöjd sina händer. Hans planer synas nära sin uppfyllelse, ty Lizzi är djupt intagen i signor Ereole, såsom han i Bertarellis familj kallas enligt det i landet gängse bruket att endast använda förnamnet.

Ingenting står mera i vägen för Ereoles frieri, hvilket — så har den i advokatens tanke litet underlige Bertarelli önskat — skall af den unge giftermålskandidaten själf framföras till hans utkorade.

Men hvarför gå dagar och veckor, utan att de ord blifva uttalade, efter hvilka den unga flickan af hela sitt hjärta längtar?

Äfven Elena motser med otålighet ett afgörande, hvarät hon på förhand gläder sig, ty hon har lärt att tycka om Ereole och prisar Lizzis val såsom särdeles lyckligt.

Husets damer ha den unge mannen således hastigt vetat fångsla och detta ej endast genom sin ovanliga skönhet utan än mera genom sitt angenäma och underhållande sätt. Alla äro intagna i den blifvande svågern, äfven Mary, dottern; alla utom bankiren, som för Ereole del Grosse hyser en dof motvilja, hvilken han ej förmår bortsonnera.

När manne uppstod den märkliga förändring, som nu tydligt skönjes i Ereole del Grosses hållning gentemot husets damer?

I början hade han så jämnt fördelat sina gracer emellan båda, nu blef han allt mera kallsinnig emot Lizzi, hvilken ju redan betraktades för hans brud.

Däremot tyckes allt hans intresse koncentrera sig vid den äldre system. Henne följa hans varma, glödande blickar, till henne riktar han merändels sitt tal.

Han sjunger nu oftare än förr, och det förefaller, som om folkvisornas ömma, kärleksmätade toner äro ämnade att nå ensamt Elenas öron.

Men den unga frun lägger ej märke därtill och observerar ej heller, huru Lizzi försummas af Ereole.

Hon är så van vid den unge mannen, att hon i sin naivitet förblir blind för omkastningen, ehuru hon emellanåt grubblar öfver, hvarför de ord ej blir uttalade, som skola bestämma systemens öde.

Men den, som ingalunda är blind, det är Bertarelli, och ännu mindre är Lizzi det, de vaka båda svartsjukt öfver Ereoles hvarje görande och låtande.

Lizzi känner därvid en pålagsam oro och den mest bäfvande fruktan, utan att hon ännu riktigt vågar att göra sig orsaken klar.

Hopp och tvifvel omvexla i hennes bröst och sönderslita hennes hjärta, som med den första kärlekens oinskränkta förtroende gifvit sig fångat.

Hon lider gränslöst, när den unge mannens blickar med hela sin inneboende värme söka systemens.

Lizzi studerar uppmärksamt hans minspel, som alltmera förrädd på häftigt passion. Hon kan nu i allt mak strida på honom, ty han ser ändå ej ät hennes håll — den tid, då hans blick kärleksfullt hvilade i hennes, är ju förbi — hopplöst tyckes det, förbi för alltid!

Men hon är ej ensam i sin smärta. Äfven Bertarelli, den lugne, starke mannen, vändas som en mask hvarje gång Ereoles brännande ögon riktas mot Elena — mot hans hustru.

Borde han ej stänga sitt hus för den oförsynte?

Men blickar äro ju tullfria — — — de berättiga ej till ett brott mot höflighetens lagar, isynnerhet ej så länge Elena är så tadel- och felfri. Och det är hon, det vet Bertarelli.

Bertarelli spårar hvar gång lisa, när han hör henne helt oskyldigt tala om Lizzis stundande bröllop och bosättning. Hon anar ej, att giftermålet skall stranda emot den böjelse, som för hvarje dag allt starkare beherskar Ereole — en böjelse, som ej gäller den utkorade bruden, utan henne, den gifta kvinnan.

Bertarelli skär tänder, då han tänker härpå.

Bör han fästa Elenas uppmärksamhet på den vulkan, vid hvars rand hon vandrar, så omedveten om faran och därför också så sorglös?

Bäst är kanske att ej väcka den björn, som ännu sofver. O, att den för alltid finge sofa i ro.

Men skall väl Elena i längden kunna undgå den unge mannens trolliska tjušnjingskraft, hvars makt till och med Bertarelli — så man han är — dock tillfullo förmår uppskatta?

Det är en afgrundstanke, att Elena, hans egen Elena, skulle kunna duka under för frestelsen; hon, som är så ren och skär.

Men hon är ju dock endast en kvinna, danad hon som alla andra af jordens stoft.

Är det troligt, att hon ensam skall förbli fullkomlig, om än hennes själ hittills har förefallit den ifrigt forskande maken såsom en lugn insjö, hvari himlens blå så klart återspeglats sig, och hvars djup ännu aldrig har upprörts af passionernas vilda störtvågor? Skall ej lidelsen en gång gripa äfven henne och föra henne på vägar, som hon aldrig trott sig skola beträda?

Tåget rusar framåt på sin kurs mot Rom. Bertarelli vrider sig på bädden och stönar högt vid minnet af de helvetiska kval, svartsjukan har beredt honom, sedan den funnit riklig näring, efter hand som Elenas blå ögon med allt lifligare intresse sökt Ereoles blick och hennes förut så jämna lynne blifvit ombytligt. Den ena stunden har den unga frun varit spritande glad och uppsluppen som ett barn, den andra däremot tyst och sluten, och hon har, betecknande nog, tyckes det Bertarelli, sällan mera talat om det tillämnade bröllopet.

Under dagens arbete och nattens mörka timmar har en enda tanke sysselsatt bankirens hjärna: »Hur skall jag kunna göra ett slut på detta elände?»

Han vet ej någon hjälp, hans hufvud svindlar.

Bertarelli skulle ej ha dugt till diplomat; får han ej gå rakt på en sak, är han rädlös.

Han önskar sig nu ofta den gamle advokatens kända slughet; denne skulle säkert långt före detta redt sig ur den härfa, hvari Bertarelli allt mer trasslar in sig.

Om han ändå uppriktigt och utan omsvep kunde tala med Elena! Men det är omöjligt, ty ett märkvärdigt tvång har skjutit upp emellan dem, och Bertarelli kan ej gifva uttryck åt de tankar, hvilka beröfva honom lugn och själslid.

I sin hjärtängslan erinrar han sig sin barndoms tro. Hvar har den då blifvit af, denna fromma tillförsikt, som manat honom att alltid anropa den högste om hjälp och tröst?

Huru sällan går han ej nu i messan och huru länge sedan är det ej, att han biktade sig! Det har ej skett ända sedan den godmodige, men trångbröstadde gamle prestens skrek o och ve öfver hans giftermål och förespände honom, att himlens vrede skulle drabba ett förbund, som ingicks med en kätterska; en vrede, som endast kunde afvändas, därest det lyckades honom att till den enda saliggörande kyrkan omvända sin reformerta hustru.

Men detta hade Bertarelli aldrig brytt sig om att ens försöka. Han hade lärt sig att högt akta den religion, som skapat karaktärer, så rena och upphöjda som den, han alltid beundrat hos Elena och hennes anhöriga.

Biktfadern hade ej förlåtit honom hans slapphet, som han benämnde det, och hade hotat med Herrens straff, som hårdt skulle tynga på syndarens hufvud.

I sin gränslösa förtviflan, som nästan höll på att göra honom tokig, vände sig Bertarelli nu till den gamle patern, för hvilken han fortfarande hyste en viss tillgifvenhet.

Men patern triumferar öfver sin spådoms fullbordan.

»Ser du, min son,» predikar han, »om du lydt mitt råd, så hade nu all denna sorg blifvit dig besparad!»

Sade jag dig ej, att du omöjligt kunde finna lyckan vid en kätterskas sida? Du förlindade, som ej vid din dotters födelse insåg, att du till hvarje pris borde förhindra hennes intagande i reformerta kyrkan.

Detta är endast en början till de lidandan, vår Herre kommer att sända dig, därest du ej, medan ännu tid är, besinnar, hvad din frid tillhör! Jag ber, jag besvär dig, min son, såsom din bästa och mest välmående vän, blif åter kyrkans lydige son och bannlys kätteriet ur ditt hus.»

Om möjligt ännu mera bedröfvad, än när han kom, lemnar Bertarelli sin själasörjare, ty den frågan trängde sig ovilkorligen på honom, huruvida ej den gamle presten kanske hade rätt.

Var hans giftermål då verkligen en synd? Och voro dessa själskval endast ett rättvist straff, som drabbade honom, ej ensamt för det han älskade en kvinna med en annan religion, utan äfven för det han under lyckans soliga dagar hade glömt bort sin Gud?

Var det manne Herrens mening att genom sorgen klappa på hans hjertas dörr för att påminna honom om, att sällheten är en såpbubbla, och att människans öde ensamt ligger i den allsmåktiges starka hand.

Till Gud måste han således vända sig i sin nöd, endast hos honom vore räddning att söka.

Då Bertarelli hörde, att Ereole i en viktig affärsangelägenhet måste fara till Sicilien, blef hans hjärta lätt, och en centnertyngd tycktes falla från hans bröst.

Men tyvärr blef ej fröjden långvarig, ty sedan den unge mannen rest, visar det sig tydligt, att Elena saknar honom.

Hon blir för hvarje dag mer orolig, mister hågen för alla sina vanliga sysselsättningar och söker i långa, ensamma promenader en afledare för den nervositet, som ger sig tillkänna i hennes af naturen lugna och jämna sinne.

(Forts.)

Innehållsförteckning:

Velly Velander; af R. B. (Med porträtt.) — Två Vasadrottningar; dikt af V. E. Hollander. — Våra »herrar» söner och »fröknar» döttrar; ett varningens ord af Hanna Kamke. — Liten efterskörd från svenska skaldinnors blomparter; för Idun af Birger Schöldström. II: Ett nypptäck poem af »Herdinnan i Norden». — Åskledare; af Ib. — Josefine Gullberg. (Med porträtt.) — »Det var en dröm»; öfers. för Idun. — Förtrötts icke! — Tiden är inne; några ord om våra krukväxters omplantering, för Idun af Viola. — Smånotiser från kvinnovärlden. — Teater och musik. — Loretos madonna; en skildring från Italien, för Idun af Hilda Hintze. (Forts.)

De smycken, som fortfarande för den s. k. lilla toaletten äro förhärskande, äro alljämt de små emaljerade blommor och fjärlar, som under vintern 1890 väckte så stort uppseende i Paris. De modernaste äro Viol-, Blåklint- o. Penséebroscherna samt de små hvit- och blåemaljerade fjärlarne. Prisen ställa sig olika fr. 6 till 15 kr. Sändas efter rekvisition till landsorten i rek. bref från

Juvelerar HALLBERG, Regeringsgatan 9